

Oponentský posudek k bakalářské práci
Etika osvobození v díle Enrique Dussela
ETF UK, obor Evangelická teologie, září 2014

Autor: Vít Hlášek

Vedoucí práce: doc. Jindřich Halama, Dr.

Počet stran: 61

Téma a cíl: Vít Hlášek chce ve své bakalářské práci „představit a následně kriticky analyzovat dílčí aspekty etiky osvobození“ v díle Enrique Dussela (s. 16). Autor čte Dusselovo dílo ze své středoevropské postkomunistické perspektivy a táže se, zda má etika osvobození současnému čtenáři stále co říci. Takto je práce vhodným příspěvkem k diskusi o budoucnosti teologie osvobození. Oceňuji autorův nepředpojatý přístup k tématu a poctivé úsilí vytěžit z Dusselova díla to, co je nosné a přenosné.

Postup a metoda: Práci tvoří sedm kapitol. První dvě jsou úvodem do teologie osvobození a jejich zařazení považuji za užitečné. Vlastní jádro práce tvoří kapitoly 3-6, které se věnují Dusselově knize *Ethics and Community* (autor raději překládá s ohledem na španělský originál jako *Etika společenství*). Kapitoly obsahují pasáže o historických souvislostech Dusselova díla, vlastní představení jeho etiky s důrazem na úlohu společenství a zčásti i jeho kritiku. Poslední kapitola už jen stručně upomíná na novější Dusselovu práci *Ethics of Liberation*. Samostatný závěr práce nemá.

Zhodnocení vybraných míst práce: Vítám, že hned v úvodní kapitole autor upozorňuje na souvislost mezi teologií a etikou. Hovoří o „etickém korelátu každé dogmatické výpovědi“ (s. 9). Obory nezaměňuje, ale vytváří si prostor pro jejich vzájemný dialog.

Ve druhé kapitole se dočítáme informace o současných trendech ve světovém křesťanství, argumentačně však nejsou dotaženy. Čím by nás, kupř. mělo křesťanství v Africe upomenout na jeho skutečnou podstatu (s. 11)? Projevuje se vliv „pojižnění“ církve nejen statisticky, ale také teologicky (pokud např. velcí teologové osvobození studovali snad bez výjimky v evropských teologických centrech)?

Oceňuji autorův nuancovaný přístup k roli marxismu v teologii osvobození (např. s. 14). Zde těžší zejména ze studie Denyse Turnera a kritizuje některé povrchní karikatury teologie osvobození.

V diskusi o poměru praxe a teorie v odd. 5.8 by se autor mohl podívat na Dusselův koncept (praxe jako primární či dokonce fundamentální teologie) s využitím některých kritičtějších přístupů. Mám na mysli dílo Clodovise Boffa, příp. jeho interpretaci u Tima Noble (praxe jako pre-teologický moment, vyvarování se nezprostředkovaného kroku od praxe k teorii).

Šestá kapitola přináší z mého pohledu největší přínos. Autor se v ní vyrovnává z kritikou Dussela a zamýšlí se nad relevancí jeho myšlenek v našem kontextu.

Zhodnocení: Vítu Hláškoví se podařilo představit vybranou Dusselovu knihu přehledně, v souvislostech a s následnou diskusí. Formálně je práce bez výraznějších chyb. Seznam literatury je pro daný stupeň přijatelný. Nutno ocenit, že prakticky veškerá použitá literatura je cizojazyčná.

Práci doporučuji k obhajobě. Vzhledem k míře náročnosti tématu a kvalitě zpracování navrhuji hodnotit za B – velmi dobře.

K obhajobě nabízím následující otázky:

- 1) Autor označuje teologii osvobození za „teologii zdola“ (s. 7). Většina samotných teologů ale není „zakořeněna v bídě a utrpení“. Do jaké míry mohou být jejich výpovědi autentické? Jak hermeneuticky obhájit perspektivu teologie z pohledu chudých a trpících?
- 2) V čem zvláště spatřujete přínos etiky osvobození pro teologickou etiku pěstovanou v naší postkomunistické přítomnosti?

Mgr. Petr Jandejsek, M.A.
12. září 2014